

MOJ DOM

Glasilo Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani.

Izhaja mesečno enkrat. - Uredništvo in upravnništvo je v Salendrovi ulici št. 6. - Telefon št. 2283.
Oglase se računa po ceniku. - Tiska tiskarna Makso Hrovatin v Ljubljani. - Odgovorni urednik Ivan Frelih.

Štev. 4.

Ljubljana, 28. aprila 1931.

Leto XI.

Vabilo

na

redni občni zbor

Prvega društva hiš. posestnikov
v Ljubljani,

ki se bo vršil

v torek, dne 12. maja 1931. ob 6. uri
zvečer v zeleni dvorani hotela »Union«
v Ljubljani.

Dnevni red:

1. Odobrenje odborovega poročila v preteklem letu.
2. Računski zaključek za leto 1930. in proračun za tekoče leto.
3. Volitev odbornikov.
4. Volitev 3 pregledovalcev računov.
5. Določitev članarine za leto 1932.
6. Poročilo o stanovanjskem vprašanju.
7. Poročilo o davčnih zadevah.
8. Poročilo o mestnem proračunu ljubljanskem za leto 1931. ter protest proti previsoki vodarini in občinski dokladi na direktne davke in razprava o občinskem gospodarstvu v splošnem.
9. Poročilo o ustanovljenih lastnih zavodih.
10. Slučajni predlogi.

Ako bi bil prvotno določeni občni zbor nesklepčen, se vrši pol ure pozneje drugi, ki bo sklepal ne glede na število članov.

Na tem občnem zboru poda odbor natančno poročilo o svojem delu v preteklem letu.

Obširno bomo poročali o občinskem proračunu za leto 1931., kateri posestnike zopet neprimerno visoko obremenjuje. Dokazali bomo, da bi se bile doklade lahko zopet znižale na prejšnji odstotek, če bi se bilo proračun primerno znižalo ter opustilo napravo raznih odločljivih naprav. Naše društvo je na vse to opozarjalo, a naših nasvetov niso zadostno upoštevali.

Neobhodna je dolžnost vseh ljubljanskih in okoliških posestnikov, da se tega važnega občnega zbora udeleže polnoštevno in s tem pokažejo svojo stanovsko zavednost.

Vstop je dovoljen samo posestnikom.

K prav polnoštevni udeležbi vabi

ODBOR.

Nekaj o novem zakonu o javnih notarjih

Dne 11. septembra preteklega leta je bil podpisan novi zakon o javnih notarjih, ki je stopil pri nas v veljavo z 26. novembrom 1930. V bistvu se ta zakon ujema s prejšnjim avstrijskim notarskim redom iz leta 1871., ki je veljal pri nas in se pravno stanje v tem pogledu ne bo mnogo izpremenilo. Drugačnja je stvar za južne pokrajine naše države: bivšo Srbijo, Črno goro, Bosno in Hercegovino. Tam dosedaj tega instituta niso poznali in se bo, oziroma se je, v Bosni in Hercegovini že nanovo uvedel, v pokrajinah bivše Srbije in Črne gore pa se bo nanovo uvedel, ko določi to minister pravde z uredbo, kar se bo najbrže zgodilo, čim se izdela kataster in zemljiška knjiga. Da bo uvedba notarijata v celi državi mnogo koristila pravni sigurnosti in medpokrajinski kakor tudi mednarodni trgovini, kreditu pa odprla vrata v te pokrajine naše države, o tem skoraj ni dvomiti.

Naš namen je, da si malo поближе ogledamo novi zakon o notarjih, predvsem v tem pogledu, kateri pravni posli zado-bijo šele veljavnost, če se sklenejo v obliki notarskega zapisa. Po občem državljanskem zakoniku namreč sklepanje pravnih poslov (pogodb itd.) ni vezano na gotovo obliko, temveč to zahtevajo posebni zakoni, zlasti notarski red. Po § 52. zakona o javnih notarjih je notarski akt potreben za veljavnost sledečih pravnih poslov:

- 1.) za ženitne imovinske pogodbe v smislu državlanskega prava;
- 2.) za pogodbe, sklenjene med zakonci: o kupu, menji, renti in posojilu, kakor tudi za priznanje dolga, ki ga napravi eden izmed zakoncev drugemu zakonu;
- 3.) za potrdila o prejemu dote, pa najsi bodo izdana ženi ali kaki drugi osebi;
- 4.) za pogodbe o daritvah brez dejanske izročitve;
- 5.) za vse listine o pravnih poslih med živimi, ki jih osebno sklepajo slepi, ali ki jih osebno sklepajo gluhi, ki ne znajo čitati, ali nemi, ki ne znajo pisati.

Nadalje je potreben notarski akt tudi za veljavnost pogodbe o odpovedi dedni

pravici in pogodbe o kupu dediščine, če nista pogodbi sprejeti na sodni zapisnik.

Razen tega je notarski akt potreben za vse pravne posle, kjer to zahtevajo posebni zakonski predpisi, kot n. pr. pogodba o ustanovitvi družbe z omejeno zavezo v smislu zakona z dne 6. marca 1906. Obseg pravnih poslov, za katere je potreben notarski akt, se po novem zakonu o javnih notarjih ni izpremenil. Tudi stari avstrijski notarski red, oziroma drugi zakoni, so zahtevali za prej navedene pravne posle obliko notarskega zapisa. Kakšne pogodbe je zakonodajalec štel med ženitne imovinske pogodbe v smislu državlanskega prava, nam pove občji državljanski zakonik. So to imovinske pogodbe z ozirom na zakonsko zvezo, predvsem pogodbe o doti, o skupnosti imovine med živimi in za slučaj smrti, o upravi imovine, o jutranji, nadalje dedne pogodbe, pogodbe o vdovščini in slične.

Razlog, zakaj je zakonodajalec zahteval za te pogodbe obliko notarskega zapisa, je iskati predvsem v tem, da se zaščitijo upniki pred morebitnimi izsiljenimi, v škodo upnikom napravljenimi pogodbami. Novost je napram prejšnjemu notarskemu redu pri sklepanju pogodb v obliki notarskega zapisa v tem, da po novem zakonu o javnih notarjih ni treba — razen za ženitne pogodbe po § 52., št. 1., kakor tudi pogodbe, ki obsegajo odredbe za primer smrti, nadalje pogodbe o prisvojitvi, o sprejemu v hišno zadrugo — istočasne prisotnosti vseh pogodbenikov, temveč se o ponudbi kakor tudi o sprejemu ponudbe sestavi poseben notarski zapis lahko tudi pred različnimi notarji. Kdaj so potrebne pri sestavi notarskega zapisa priče, nas tu ne bo zanimalo.

Ena najvažnejših in v vsakdanjem življenju še mnogo premalo znanih dobrot prejšnjega kakor tudi novega zakona o javnih notarjih je brez dvoma izvršljivost notarskega zapisa po § 53. novega zakona o javnih notarjih. Ravno izvršljivost notarskih aktov, namreč da ne sme upnik brez predhodne tožbe predlagati pri izvršnem sodišču izvršbo za storitev, katere dolžnik ob času, določenem za to, ne izvrši, daje notarskemu zapisu velikokrat še mnogo premalo znan praktičen pomen. Koliko časa, stroškov, živcev in potov zahtevajo dandanes pravde, posebno glede večjih vrednosti, je vsakomur znano.

Kdaj je notarski akt izvršen? Zahteva se po § 53. zakona o javnih notarjih, da je:

- 1.) v notarskem zapisu ustanovljen dolg v denarju ali drugih nadomestnih stvarih, v katerem je ustanovljena obveznost, da se določena stvar preda, da se osnuje, prenese, utesni ali izbrise knjižna pravica ali da se zavaruje denarna terjatev;
- 2.) da so v njem točno označene osebe i upnika i dolžnika;

VABILO

na izredni občni zbor društva Samopomoč hišnih in zemlj. posestnikov v Ljubljani,

ki bo

v torek, dne 12. maja 1931. v zeleni dvorani hotela »Union« v Ljubljani ob 5. uri popoldne v smislu § 15. društvenih pravil.

Dnevni red:

1. Poročilo predsedstva.
2. Izpremema društvenih pravil.
3. Slučajnosti.

3.) da je pravni naslov storitve točno označen — n. pr. na podlagi kupne, menjalne itd. pogodbe;

4.) da je točno označen predmet in čas storitve;

5.) da je dolžnik na izvršljivost izrecno pristal.

Samoobsebi je seveda razumljivo, da more biti notarski zapis sestavljen pred notarjem kraljevine Jugoslavije in se morajo pri sestavi istega upoštevati vsa določila notarskega reda.

Primerjaje stari avstrijski notarski red z novim notarskim zakonom, vidimo, da se je krog obveznosti, za katere je dopustna izvršba pa novem § 53. zak. o javnih notarjih, precej razširil. Dočim se je mogla preje ustvariti izvršljivost o notarskem redu le za denarne terjatve ali dajatve drugih nadomestnih stvari, je možna v smislu novega zakona o javnih notarjih izvršljivost notarskega akta tudi za obveznost, da se določena stvar preda, da se osnuje, prenese, utesni ali razveljavi knjižna pravica, ali da se zavaruje denarna terjatev — torej, kot vidimo, skoraj za vse obveznosti, ki se v vsakdanjem življenju pogodbeno ustanovljajo. Velike važnosti je ta razširjena izvršljivost. Vsakdo, kdor si hoče res zasigurati, da brez velike zamude časa, dobi od svojega dolžnika stvar, in to bodisi denar ali druge stvari, katere mu dolžnik pogodbeno dolguje, si bo vedel zasigurati to s tem, da bo zahteval sestavitve pogodbe v obliki notarskega akta s § 53. zakona o javnih notarjih. In zlasti pri kupnih pogodbah za zemljiščna posestva, kjer kupnina še ni popolnoma plačana, bo to storil vsak pameten prodajalec. Zasigural si bo terjatev na ostanku kupnine z vknjižbo in poleg tega z izvršljivostjo te terjatve po § 53. zakona o javnih notarjih. S tem bo varno mogoče bolj kot v denarnih zavodih — ker si lahko zasigura plačilo, upoštevaje tudi izpremembo valute — naložil svoj denar in zasebnemu kreditu, ki je danes na zelo nizki stopnji razvoja, se bo dal širok razmah. Kajti mislim, da za narodno gospodarstvo gotovo ni preveč zdrav pojav kupičenje kapitala v denarnih zavodih, kar je absolutno ubijanje zasebnega kredita.

O vlagi v stanovanjih

Vzroki in nevarnosti.

Hišo so napravili v začetku predvsem zato, da so se obvarovali raznih škodljivih vplivov, namreč vremena in vetra. Temu nasprotno pa je dandanes hiša večkrat povzročitelj raznih bolezni. V resnici vodi življenje v hiši in skupno bivanje z mnogimi drugimi ljudmi do raznih nevarnosti, ki so tembolj pomembne, ker civilizirani človek preživi večji del svojega življenja v hiši. Žal, se večkrat kršijo higijenski predpisi pri zidanju in opremljanju hiše, ker pri tem delu konkurirajo zelo različni interesi, kakor n. pr. pod gotovimi okoliščinami stroški za napravo ali pa socialni in estetični motivi, za tem oziru na nevarnost ognja itd. Na te higijenske zahteve se je treba brezpogojno ozirati; a žal, to se ne zgodi vedno.

Če opazujemo iz množice takih nedostatkov za človeški organizem tako zelo škodljive pojave vlage v stanovanjih, se izkaže, da so vzroki teh pojavov zelo različni. Nastopajo pri prehitrem zidanju, prekratnem osuševanju, pri zanemarjanju stavbnega reda, pri prepočenem zidanju z manjvrednim materialom itd. Vlažna stanovanja vplivajo kvarno na zdravje predvsem s tem, da povzročajo motnje pri toplotni regulaciji telesa. Vlažne stene imajo radi izhlapevanja in boljšega prevajanja toplote izredno nizko temperaturo. Obleka, perilo, postelje itd. so ravno tako, če so

vlažni, dobri prevodniki toplote. Pri tem povzročajo že močno vlažen zrak pri nekoliko višjih temperaturah pomanjkljivo oddajanje vodne pare na koži in s tem tudi neprijetne občutke. Razen tega pospešuje vlaga ohranjanje bolezenskih kali in razmnoževanje bakterij in nastajanje plesni. Zadnja se pojavi na stenah, na čevljih in raznih drugih predmetih, dalje na živilih, predvsem na kruhu. Radi te plesni postane zrak zatohel, ki kvarno vpliva na dihanje. Bolezenske kali radi nizke temperature ne nastopajo na vlažnih stenah.

Les je v vlažnih stanovanjih ogrožen radi raznih les uničujočih gob, med katerimi je najpomembnejša hišna goba. Kjer se pojavi hišna goba, je znak, da je stanovanje vlažno in radi tega zdravju škodljivo. Vlažnost sten nastane na različne načine. Stene srednje velike novozgrajene stanovanjske hiše, ki znašajo ca. 500 m² zidu, vsebujejo ca. 80—10 m³ mehanično primešane in ca. 5 m³ kemično vezane vode (hidratov). Če se stavba gradi v deževnem času, se često množina vode še precej poveča. To veliko vodno množino moramo zopet odstraniti, še preden se vselimo v hišo; to se zgodi pri toplem, suhem vremenu dovolj hitro pod vplivom mrzlega zraka ali z umetnim pospeševanjem sušenja, kakor n. pr. s kurjavo, s koksnimi pečmi ali z dovajanjem segretega zraka. Škodljiv vpliv novih zgradb se je skušalo odpraviti s posebnimi določbami v stavbnem redu, ki določajo dobo sušenja z ozirom na časovne in klimatične razmere.

Nadaljnji vzrok prevelike vlage v stanovanjih je pomanjkljiva izolacija napram talni vlagi in talni vodi. Od brezhibne izolacije zavisí življenska doba hiše. Ta vzrok ne bi tako zelo vplival na stavbo, če bi polagali največjo pažnjo na horizontalno izolacijo. Večkrat vidimo na tem mestu navadno enkrat položeno strešno lepenko, ki pa ne predstavlja nobene varnosti napram talni vlagi. Ravno v zadnjih letih se zanemarjajo horizontalne izolacije, ki so za suhost hiše tako velikega pomena. To pa se godi ali radi štedenja na napačnem mestu ali iz drugih vzrokov. Na vsak način se tako stavbo smatra za manjvredno in omejeno v svoji življenski dobi. Ravno za horizontalno izolacijo je treba uporabiti najboljše od najboljšega in strogo paziti pri polaganju istega. Poleg navadnega izoliranega materiala stoji na prvem mestu izolacija s svincom.

Dalje je tudi ploha pri tankih stenah iz materiala, ki rad vpija vodo, ravno tako vzrok pojavov vlage. Tudi neodvisno od načina zidave more v starih hišah in v preje suhih stanovanjih nastopiti vlaga. Neglede na vlažne pojave posameznih stenskih delov radi napak na vodovodnih in odvodnih ceveh nastopi večkrat vlažnost notranjih sten radi kondenziranja vodne pare v zraku. Prehodno more nastopiti to v vsakem stanovanju, če pride toplejši vlažen zunanji zrak v veliki meri v dotiko z mrzlejšimi notranjimi stenami, n. pr. pozimi pri daljšem mrzlem vremenu pri pomanjkljivem kurjenju.

Do trajnega in intenzivnega potenja notranjih sten pride namreč radi velikega nastajanja vodne pare v stanovanju. Če je stanovanje preobljudeno (prenapolnjeno), zadostuje za potenje sten že izločanje vodne pare iz človeških teles. Večkrat se pridruži še nastajanje vodne pare radi kuhanja, umivanja itd. Na ta način more nastati vlaga v vsakem stanovanju. Vzrok potem ne leži več samo v stanovanju, ampak v napačnem uporabljanju istega od strani stanovalcev. Večkrat se stanovalci v nasprotju s prejšnjimi stanovalci istega stanovanja (ali obratno) ne pritožujejo čez vlago, ker ne producirajo toliko vodne pare in če jo slučajno več, namreč tedaj, če močno potenje na oknih kaže na to, da je

zrak že nasičen, varujejo z zračenjem ali z omejevanjem nastajanja vodne pare stene pred vlago. V praksi imamo pri presoji vlažnega stanovanja zelo opraviti s tem vzrokom vlage.

Občinski proračun ljubljanski za leto 1931.

Občinski svetnik Frelj je pri debati o proračunu mestne občine ljubljanske za leto 1931. izvajal:

Stojimo pred najtežjim vprašanjem, ki ga ima rešiti občinski svet in to še tem bolj, ker se nahaja vse prebivalstvo v težki, hudi krizi, katere posledice še nihče niti najmanj ne slutí. Zato se trudijo vse oblasti kakor tudi privatniki, da stroške omeje na najnujnejše potrebe in davkoplačevalce obvarujejo pred novimi ali tudi pred pretežkimi bremení. Pri lanskem proračunu za 1931. se je pri razpravi poudarjalo, da je treba proračun v prihodnje napraviti v tem smislu, da se bo varovalo malega davkoplačevalca, malega obrtnika, a tega v sedanjem proračunu ne vidimo. Dobili smo težka nova bremena, kakor 14% okrajno cestno doklado, neprimerno visok kuluk in sedaj finančni odsek predlaga, da naj ostane še nadalje 60% doklada na vse direktne davke, katero je lansko leto finančno ministrstvo samo odredilo in proti kateri previsoki dokladi je ugovarjala mestna občina kakor tudi drugi davkoplačevalci. Kaj pa pomeni 60% doklada na direktne davke, naj dokažem z dvema primeroma: Obrtnik bo plačal od 10.000 Din dohodkov 2592 Din davka, tedaj znaša obremenitev 26%. Trgovec bo plačal od 30.000 Din dohodkov 8750 Din davka in doklad, tedaj znaša obremenitev 29%. Pri višjih dohodkih gre obremenitev tako visoko, da znese do 35%. Pri hišnem posestniku znaša obremenitev 35 do 40%. Ker pa vem, da občinski svetniki, ki so sami obrtniki, trgovci in posestniki, uvidijo, da je ta doklada previsoka. Treba je vse poskusiti, da se doklada primerno zniža, kar ne bo težko doseči, če bomo upoštevali stanje davkoplačevalcev, katerih stanje se bo najbrže še poslabšalo. Občinski upravi ne preostaja drugega, kakor da izloči vse stroške, ki se dajo odložiti, ali pa jih reducirira na najnižjo vsoto.

Preden stavim predloge, kje bi se stroški znižali, oziroma dobili novi predlogi, omeniti, da proračun ni bil občanom razgrnjen dva meseca pred pričetkom novega proračunskega leta na vpogled, kakor to določa še vedno veljaven čl. 37. občinskega reda. Nadalje je bil dotični na vpogled sem primoran še v splošno k proračunu dani proračun samo nekako okvirni proračun, ki ni obsegal nobenih detajlov in iz katerega davkoplačevalci niso mogli biti na jasnem, v kak namen so se stroški povečali. Zakon pa ima v mislih, da se da na vpogled tak proračun, kakršnega dobi občinski svet, vsled česar se v tem slučaju niti najmanj ni zadostilo zakonitim predpisom, vsled česar stavim na koncu predlog, da se proračun da ponovno občanom na vpogled, vsled česar naj se sklepanje odloži, ali pa razgrne proračun, kakor ga bo sedaj občinski svet odobril.

Sedaj preidem k proračunu samem in sem primoran iz tehtnih razlogov staviti takoj pri prvem poglavju, to je »Splošna uprava«, da se pri osebnih potrebščinah črta za prevedbo služb, pragmatike 500.000 Din, 50.000 Din pa naj ostane, kar bo zadostovalo za običajno napredovanje. Vsi vemo, da bo v kratkem izšla službena pragmatika za državne uradnike in v tem smislu bo treba prikrojiti tudi pragmatiko za mestne uslužbenke, ker je neprimerno, da bi bili drugače situirani kakor državni nameščenci. V Nemčiji je celo državna

uprava odredila, da samoupravni uradniki ne smejo imeti večjih dohodkov kakor državni, kar je popolnoma naravno. Po novi pragmatiki bo marsikdo izpadel in s tem se bo dobilo kritje za one, ki bodo dobili večje prejemke. Da nastopim proti tej postavki, imam tudi tehtne razloge glede poslovanja pri mestni upravi, ki večkrat ne rešuje pravočasno vloženih prošelj, oziroma pritožb. Tako sem vložil 10. aprila 1930 pritožbo proti previsoki vodarini za leto 1930 in 18. aprila 1930 pritožbo vsled napačnega postopanja mestnega magistrata, ko se je občinski proračun predložil direktno ministrstvu, mesto potom banske uprave. Dne 26. maja 1930 sem vložil pritožbo proti plačilnemu nalogu proti odmeri vodarine za leto 1931. Dasiravno je banska uprava že trikrat ali štirikrat zahtevala predložitev pritožb, se predložitev vsled neznanega ali morebiti tudi znanega vzroka še do danes ni predložila v odločitev banski upravi. Gre za principijelno vprašanje, ki ga ima rešiti najvišja upravna oblast v varstvu zakona. Enako je bilo s pritožbami proti tramvaju, ki so se predložile vsled večkratne energične urgence banski upravi. Pri takem poslovanju mora vsakdo dvomiti o pravočasnem in rednem poslovanju.

Dobili smo okrajni cestni odbor z mestom Ljubljano in okolico in zraven še bivši Vrhniški cestni odbor. »Trgovski list«, ki je gotovo dobro informiran in kateremu gospod župan večkrat pošlje popravke, piše in trdi, da mestno načelstvo ni pravočasno odgovorilo na vprašanje banske uprave, če naj se okolica združi z mestnim organom v en cestni okraj. Ne moremo si misliti, kdo bi se bil tako hudo pogrešil in ne poskrbel, da bi se pravočasno bansko upravo naprosilo, da se to absolutno ne sme zgoditi, da bi Ljubljana prispevala še za okrajne ceste. Tudi Zagreb je zase cestni okraj in ne prispeva za okrajne ceste. Zato prosim gospoda župana, da tudi v tem slučaju pošlje »Trgovskemu listu« popravek, ali pa kliče kriveca na odgovor, ker Ljubljanci nismo voljni, da bi vsled take napake bili preveč in nanovo obremenjeni. Tudi se je sklenilo lanske leto, da se reformira pobiranje vodarine, za kar se pa ni ničesar napravilo.

Nadalje je črtati:

Za razmnoževalni stroj 100.000 Din, pri potnih stroških 60.000 Din, za uradne prostore 40.000 Din; pri poglavju »Mestna poslopja« stroškov za 900.000 Din, ker se lahko anuitete porazdele na daljšo dobo ali pa se najemnine v hišah pri boljše situiranih dvignejo.

Zlasti hotel Tivoli je za polovico pre-nizko oddan in ravno tako donaša Podturnska graščina premalo. Iz hotela Tivoli naj se dado napraviti stanovanja, ki bodo mnogo več donasala. Zraven spadajoči bufet v drevoredu naj se opusti in podere, ker je neprimeren.

Pri »Osebne potrebščine dohodarstvenega urada« 70.000 Din za prevedbo plač uslužbencem.

Enako za nove pogodbene uslužbenice radi nedeljskega počitka znesek 260.000 dinarjev.

Za vzdrževanje cest pa je zmanjšati 1.000.000 Din, ker mora prevzeti Okrajni cestni odbor precej cest v svojo oskrbo, ker bomo ljubljanski davkoplačevalci plačali 1.500.000 Din na 14% dokladah. Pri istem poglavju je za javne nasade brisati 200.000 Din, ker so dela, ki se dado odložiti.

Pri »Socijalnem skrbstvu« so se pristo-voljni prispevki za odpravo beračev vnesli med dohodke in seveda tudi med stroške. Treba je tudi te prispevke pravočasno terjati in akcijo poživeti.

Pri »Zdravstvu« stroške za kopališče ob Ljubljani 80.000 Din, za kopališče v Mednem 13.000 Din. Ta kopališča naj se od-dajo privatnikom v najem in jih bodo radi sami vzdrževali.

Pri »Šolstvu« naj se od 1. julija 1931. Realna gimnazija prepusti državi. Dotično akcijo je treba z vso hitrostjo nadaljevati, nakar se bo prihranilo za pol leta 500.000 dinarjev. Pri prenešenem delokrogu se pri plačah črta 80.000 Din za prevedbo po novi službeni pragmatiki.

Raznoterosti naj se briše 100.000 Din za reprezentacijo, ker zadostuje 150.000 Din kakor lanske leto. Proračunska rezerva naj se črta za 200.000 Din ker 300.000 Din zadostuje.

Pri mestnih podjetjih je stroške znižati vsaj za 100.000 Din in tedaj dohodek za toliko dvigniti.

Med dohodke je vstaviti tudi kuluk v najnižjem znesku 3.000.000 Din.

Na ta način se krije vso doklado na direktne davke, ki se jo lahko zniža na 20 do 25%, ako že ne popolnoma opusti.

Nadalje črtati pod dohodek gostaščino za nove hiše v znesku 679.000 Din, ker so nove hiše v smislu člena 6. novega davčnega zakona z dne 18. maja 1930, vseh samoupravnih doklad proste in je ministrstvo financ že odredilo, da se v Zagrebu gostaščina ne sme pobirati. Dohodek za ta izpadek se dobi pri veseličnem davku, ki zneze za kinopodjetja 25%, in če se po tem odstotku, kar je popolnoma upravičeno, pobira in je to tudi zakonito določeno, bo veselični davek znesel več kot 1.000.000 Din. Zato je treba v proračun pri veseličnem davku vstaviti 600.000 dinarjev več, veselični davek pa bo znesel mnogo več, če se ga bo v tem odstotku pobiralo.

Vodarina naj se določi 5%, kakor je bilo to zakonito določeno za prejšnja leta in je 9% vodarina od sedanje predpisne podlage mnogo previsoka. Kritje za znižanje se dobi v tem, ker je sedaj vodarina proračunjena za 426.000 dinarjev premalo. Tedaj se že pri pravilnem proračunanju dobi 1% za nižjo vodarino. Ostali izpadek pri vodarini je kriti iz tekočih dohodkov, tedaj iz doklad, ki bodo po črtanju navedenih postavk še vedno donasale precejšnjo vsoto, če se jih določi tudi samo s 25%.

Takso pri napeljavi vodovoda v poslovne prostore za vsako pipo je odpraviti, ker je v sedanjih razmerah neprimerna.

Proračun je ponovno dati občanom v 14 dneh na vpogled in ga je potem predložiti potom banske uprave.

Vsa dela in dobave je razpisati potom razglasov v časopisih.

Izredne stroške je omejiti na najnujnejše izdatke in naprave.

Člen 7. »Naredbe« glede proračuna mestne občine ljubljanske za leto 1931. je spremeniti in se mora glasiti: »Pri poglavju IV. občinske davščine se pri partiji »Občinska doklada na državne davke« zniža za toliko, kolikor bo donasal kuluk, kar je v najkrajšem času natančno in sigurno urediti.«

Opominarina naj se zniža od predlaganega 0-02 Din na 0-01 Din paro od vsakega dinarja, kakor je tudi pri državi za opomin predpisano. Zamudne obresti naj se znižajo od 8% na 6%, kakor jih računji tudi država.

Člen 17. naredbe o trošarini se spopolni s tem, da se trošarine oproščajo vsi predmeti, ki se ne porabijo v mestu. Člen 21. iste trošarinske naredbe se spremeni in izpopolni v tem smislu, da so trošarine prosti vsi poljedelski pridelki lastnega pridelka, v kolikor se rabijo za lastno porabo in se pridelujejo izven mesta Ljub-

ljane, a se pozneje pripeljejo v mestno občino.

Prav tako bi bilo treba gospodarsko preudarnejše preurediti vprašanje tramvajskega prometa. Letos se gradi proga v Št. Vid menda samo zato, da bomo nosili Ljubljanci denar v okolico, namesto da bi ga puščali v mestu. V središča mesta, ki s svojimi davki še najbolj podpirajo prospeh občine, v trnovski okraj. Bežigrad in svetokriški okraj, se tramvaj še ne gradi, dasi je tam z ozirom na število prebivalstva mnogo bolj potreben. Prav tako se motijo vsi, ki mislijo, da bo tramvaj aktiven. Da bi dosegel kdaj 3.200.000 potnikov, ni mogoče. Pa četudi bi bil pasiven, bi ga vendar lažje plačevali, če bi vedeli, da ga plačujemo vsaj zase, tako ga bomo pa za okolico. Prav tako ima Maloželezniška družba danes polmilijonsko zgubo od avtobusnega prometa. Ali je treba, da ima Maloželezniška družba zgubo, ko celo privatni podjetniki na istih progah prospevajo. Naj se prepusti torej raje privatni iniciativi, denar pa, ki ga plačujemo za zgube, pa naj bi se raje porabil za nove vozove za smeti, ki so tako nujno potrebni, za razsvetljavo in zane-marjena smetišča. Naj nam bo v tem oziru zgled Maribor, ki je prepustil vse privatni iniciativi.

Vrtnarstvo in cvetice

Sobne rastline na sveži zrak. Najboljše je, če jih postavimo na vrt, najmanj pa na balkon ali na odprto okno. Od 15. do 20. maja moramo vse naše sobne rastline, ki so preko celega leta v posodah, brez pomisleka postaviti na prosto in jih s posodami zakopati v zemljo. Važno je, da ne stoje posode same prosto in niso izpostavljene neposredno solnčnim žarkom, kajti veter bi preveč izsušil rastlinam korenine, solnce pa bi sežgalo korenine ob steni posode. Radi tega zakopljemo rastline s posodami vred v zemljo.

Večina sobnih rastlin uspeva najbolje v polsenci. Največkrat škoduje opoldansko solnce, temu nasprotno pa ne škoduje jutrnje solnce do 9. ure in popoldansko od 5. ure dalje. Izjemo imajo samo vrtnice in pelargonije. Te prenašajo solnce preko vsega dneva in le tedaj najboljše uspevajo, če imajo vsaj jutrnje in popoldansko solnce.

Priprave za nasaditev rastlin na oknih in balkonih. Najprvo moramo paziti na to, če so posode, v katerih se nahajajo rastline, v redu. Prednost pred vsemi imajo leseni zaboji in posode, ki jih moremo postaviti v pločevinaste posode, ali če imajo vsaj podstavek iz pločevine. To namreč omogoča prezračenje dna od vseh strani.

Za zemljo pripravimo dobro zemljo iz gnojnih gred, ki ji moramo primešati še rožene ostružke. Ta primes dušika zadostuje v največ slučajih, da nam rastline na oknih in balkonih dobro uspevajo. Druga umetna gnojila na tem mestu niso priporočljiva, zlasti kalij in sečnina, ker samo en gram preveč teh snovi mladim listnatim rastlinam več škoduje kot koristi in večkrat uniči vso našo skrb in brigo. Roženi ostružki in pridno zalivanje, v juniju tudi enkratno zalivanje z gnojnico, zadostuje popolnoma za te rastline.

Kapucinke, lobelije, slak in slične si vzgajamo lahko sami s tem, da jih še poprej posadimo v posode in jih negujemo. Pelargonije, petunije, divji trs in druge lahko dobimo pri vrtnarjih in trgovcih s cveticami. Koncem aprila moremo postaviti posode z rastlinami pred okno na zavarovano jugovzhodno ali jugozapadno stran, ne da bi se nam bilo treba bati pred slano. Če vremenu še ni zaupati, moramo biti vedno pripravljeni, mlade rast-

line očuvati pred mrazom s tem, da jih preko noči pokrijemo.

Sajenje in negovanje vrtnic. Mesto vrtnice na vrtu naj bo zavarovano, ne preveč v senci, toda tudi ne preveč izpostavljeno solncu. Vrtnica zelo dobro prenaša lahno senco. Pod vplivom jutrnjega solnca se najbolj razvija.

Velike zahteve polaga vrtnica na zemljo. Ljubi globoko, ilovnato zemljo, tudi peščeno ilovnato zemljo. Pretežno zemljo zrahljamo na ta način, da ji primešamo pesek in napol stare konjske odpadke, peščeni zemlji, ki ima malo apnenca, dodamo apnenec in jo zboljšamo z govejim gnojem.

Vrtnice sadimo posamezno ali v skupinah. Najlepše vrste sadimo pri hiši, najboljše v skupinah. Če imamo prostor in sredstva, naredimo za vrtnice poseben oddelek, vrtniček zase, izključno posajen samo z okusno porazdeljenimi vrtnicami.

Vrtnice sadimo jeseni ali spomladi. Veje moramo zelo obrezati, in sicer tako, da obdrže samo oba spodnja jasno vidna očesa. Nepotrebne veje brez nadaljnega odrezemo, da s tem zmanjšamo množino lesa.

Nadalje negujemo vrtnice s pridnim rahlanjem zemlje in odstranjevanjem plevel. Ob suhih dnevih zalivamo, ob deževnih pa gnojimo od časa do časa. Če nastopijo škodljivci ali bolezni, moramo to pravočasno preprečiti.

Odcvetele cvete moramo takoj odstraniti. Prezimovanje vrtnic se prične jeseni najpozneje novembra. Najboljši material za pokrivanje je zemlja; če nastopi ostrejši mraz, dodamo na zemljo še listje in plast slame.

Presajanje nerodovitnih sadnih dreves. Nerodovitna sadna drevesa! Marsikdo je že obupaval nad njimi. Nehvaležni so pred vsem pritlikavci, posebno če nismo izbrali prave sorte. Krivo ni vedno drevo samo ali pa morda napačna saditev ali kaj sličnega. Naša sadna drevesa včasih kljub najboljši negi zadostno ne uspevajo. Mesto da bi dobro preudarili, kako je temu odpomoči, poskušajo leto za letom z drugimi sredstvi in končno: nič uspeha. Od sto sadnih dreves je 90 gotovo pregloboko posajenih, radi česar se tolmači slaba rodovitnost. V drugem slučaju se razvijajo tako močne korenine, da je vsekakor treba drevo presaditi. Včasih zadostuje že odstranitev takih korenin, mlade koreninice, ki nanovo poženejo, pospešujejo cvetje in sad. S presaditvijo starejših dreves ne smemo biti nikakor preboječi. Ako si hočemo zasigurati uspeh, je najbolje, da leto prej koreniko okoplamo, močnejše veje odstranimo in jamo s kompostom napolnimo. Razvijajo se dalekosežne koreninice in tako drevo brez skrbi presadimo.

Sicer pa, kdor je že kdaj sadil sadna drevesa, je opazil, da ravno nanovo sajena drevesa razvijajo močno in bujno cvetje. Ali nam ni s tem jasno pokazano, kako je nerodovitnosti odpomoči?

Lojze Smerkol:

Pilnska peč

Zadnja leta se v Ljubljani postavljajo v večjem številu plinske peči za ogrevanje prostorov, kakor pisarn, trgovin itd. ali za segrevanje vode v kuhinjah in kopalnicah. Odvodne cevi za porabljeni plin so običajno vpeljane v dimnik, kar pa ni pravilno, ker se bo enkrat lahko pripetila škoda, na kar mogoče nihče ne misli.

Če pomislimo, da pride služkinja z dežele, ko nima pojma o ravnanju s plinsko pečjo, se lahko pripeti, da nastane velika eksplozija v dimniku. N. pr.: služkinja odpre plinsko peč in jo hoče prižgati, v istem času jo nekdo pokliče in ona pozabi pri-

žgati ali pa nima vžigalic pri roki, in gre po nje — pusti pa plin odprt. Seveda uhaja med tem časom ves plin v dimnik in ako je slučajno isti dan veter, ki pritiska plin nazaj v dimnik, je isti seveda poln plina, in ko pride služkinja nazaj ter prižge, se lahko zgodi eksplozija.

V drugem slučaju se lahko plin, ki se nahaja v dimniku, razširja v višje ležeče stanovanje skozi peč, ki ravno ni kurjena, in je smrtno nevarno. So pa tudi slučajni, ko plin v plinski peči pravilno gori — dimnik je pa slab — razpokan in slabo vleče, je posledica, da zgoreli plin uhaja skozi peč ali pa razpoke zidovja v višje ležeče stanovanje. V tem slučaju imam lastne izkušnje.

Opisal bom še en slučaj, ki se je pripetil pred leti. Vajenec je vtaknil bencinovo svetiljko (Lötlampe), da se hitro segreje (kakor ponavadi delajo kleparji in inštalaterji) v peč, kurjeno z ogljem. Odprl je ventil svetiljke in se odstranil. Kaj se je zgodilo? Ogenj v peči je dobro zagorel, svetiljka se je močno segrela in plin od bencina je uhajal skozi peč v dimnik. Od začetka še ni bilo v peči toliko žerjavice, da bi se plin lahko vnel, ko pa je začelo oglje močnejše goreti, je plin od bencina, ki sta bila z njim napolnjena peč in dimnik — eksplodiral. Vsa hiša se je stresla, stanovalci so začeli odpirati vrata in vpraševali po vzroku tega pretresa.

To je resničen doživljaj in ta mi je dal povod, da opozorim vse, ki imajo s plinom opraviti.

Do danes se hvala Bogu še ni pripetila v Ljubljani kaka večja nesreča, ali lahko pa se to zgodi. Gotovo bo marsikdo trdil, da ne obstoji nobena nevarnost, kar pa ni res. Pri novih stavbah bi se moralo že s tem računati, da bi konstruirali pravilni odvod zgorlega plina. V starih hišah je pa najbolj priporočljivo, ako se napeljejo cevi skozi zid na prosto, seveda tako, da ne bo ozračje višje ležečih stanovanj s temi plini pokvarjeno, če se spelje iz drugega nadstropja cev skozi zid na prosto, lahko uhaja isti plin skozi okno v stanovanje v tretjem nadstropju. Najbolj priporočljivo je, da segajo odvodne plinske cevi do strehe ali žleba.

Mogoče se bodo merodajni faktorji za ta moj pomislek zanimali. Imam veliko težkih doživljajev eksplozij v svojem življenju in opozarjam vse še enkrat na največjo previdnost pri ravnanju s plinom.

Netaktnost

Kako nastane občina? Naravno s tem, da se na kakem kraju iz kakega vzroka naselijo ljudje in tam postavijo svoje hiše. Iz teh hiš nastane občina; vzemimo hiše proč, ne ostane od občine ničesar. Medtem ko hišni lastniki omogočujejo tudi drugim ljudem, da se v dotičnem kraju naselijo, pospešujejo razvitok kraja, ker se zlasti v takem kraju nastanijo različni obrtniki, trgovci, ki zamorejo prodajati blago; kraju postanejo potrebni učitelji, duhovniki, uradniki itd. Nobenemu pa, ki sam ni v položaju svoje hiše zidati, bi mu ne bilo mogoče bivanje v občini, če bi ne bili hišni lastniki zidali stanovanj.

Če tedaj kak kraj praznuje kak jubilej, da se ga povzdigne v trg ali mesto, potem se spodobi, tako bi vsaj mislili, da se hišnim lastnikom pri taki slavnosti da primerno častno mesto, ker brez njih in njihovih prednikov bi bilo delovanje in razvoj dotičnega kraja nemogoče. To bi mogla vsakemu dopovedati logika in zdrava pamet, če ima še tako marksistične nazore. Ko je pred kratkim praznovala neka občina v neki državi praznik povzdiga vasi v trg, so bili na dotično slavnostno prireditve povabljeni vsi mogoči zastopniki, če-

tudi so prišli šele pred par leti v dotični kraj, samo nobenega zastopnika tistega stanu niso povabili, kateremu se dotični kraj mora zahvaliti za existenco. Hišni posestniki tedaj niso bili k nobeni slavnostni prireditvi povabljeni po svojih zastopnikih, dasiravno se je na nje apeliralo in celo grozilo, da so morali vse hiše za časa slavnosti okrasiti z zastavami.

Karakteristično pri tem je še dejstvo, da se tudi dotični meščanski zastopniki v tej občini niso zavzeli za hišne posestnike in niso imeli poguma zahtevati, da se hišne posestnike primerno vpoštevata.

Davčna oprostitev

davčnih obvezancev z 9 ali več otroci.

Finančno ministrstvo je izdalo navodilo, da je prošnja za oprostitev davka kolkovati s 5 Din, rešitev o oprostitvi pa z 20 Din, če se prosilec izda formalna rešitev o oprostitvi.

Prosilec mora prošnji priložiti enotno potrdilo za vso svojo deco, upoštevajoč pri tem vse rubrike matične, oziroma krstne knjige. Tako potrdilo je kolkovati po tar. post. 330 z 10 Din vsakega izmed prvih treh otrok; za vsakega nadaljnega otroka je potrdilo dokolkovati s 5 Din.

To potrdilo ima izdati pristojni župnik (vodja matice) in mora v potrdilu posebej poudariti, da je prosilec istočasno imel devet živih otrok (oziroma še več).

Če bi bilo nemogoče, da bi tako potrdilo izdal župni urad, je potrdilo zahtevati od občinskega urada. Tudi občinsko potrdilo mora izrečno izjavljati, da je prosilec istočasno imel devet živih otrok.

Iz finančnega zakona 1931-32.

1. Maksimiranje doklad na neposredne davke za prodajalce monopolskih predmetov. — Po § 16. finančnega zakona 1931/32 doklade na neposredne davke od dohodkov iz prodaje monopolskih predmetov, taksnih vrednotnic, poštnih in davčnih znamk ter srečk razredne loterije ne smejo v nobenem primeru presežati: za kmetijske občine 50%, za mestne občine 40%, za banovine 10% in za sreze (okrajne cestne odbore) 8%. Pobiranje višjih doklad ne more dovoliti niti višje oblastvo.

2. Izvoz vina. — Po § 18. finančnega zakona 1931/32 ima pravico na povračilo trošarine pri izvozu vina v inozemstvo samo oni, ki naenkrat izvozi najmanj 50 hl vina.

3. Odloženo izvrševanje poedinih zakonov. — Izvrševanje zakona o bolnicah, v kolikor predvideva prispevek mestnih občin za bolnice v izmeri 6% rednih letnih razhodkov, je odloženo do 1. aprila 1932. — Vsled tega ljubljanski občini ne bo treba plačati proračunjenih 300.000 Din.

Razno

Samopomoč hišnih in zemljiških posestnikov v Ljubljani vabi vse posestnike, da pristopijo kot člani čim prej, sicer utegnejo družine istih obžalovati, da si počasneji niso hoteli pravočasno zasigurati pomoči. Kako dobrodošla je hitra podpora onim družinam, katere je meseca aprila zadela nesreča, da so jim umrli gospodarji. Hitra pomoč zaleže dvakrat, zato bomo skušali, da izplačamo ali nakažemo podporo nemudoma, ko prejmemo potrdilo o smrti. Pristavljamo, da je tako potrdilo možno kratkim potom na članski izkaznici, katero je itak treba vrniti odboru. Pristopajte torej! Čim več nas bo, tem znatnejša bo podpora. V družbi je moč in z vzajemnostjo si vzbujamo prijateljstvo. Ne bojte

se »čakalne dobe«. Na izrednem občnem zboru, dne 12. maja, nameravamo na ponovno željo to točko izpremeniti, da ustrezemo vsem tistim, ki se doslej še niso prijavili.

Samopomoč hišnih in zemljiških posestnikov v Ljubljani je imela meseca aprila t. l. prav žalostno izgubo 3 članov. Umrli so dne 6. g. Jernej Serjak, dne 9. g. Ludov. Tschada in dne 17. ga. Marija Triller. N. v m. p.! — Vsem trem smo posmrtno takoj izplačali. Prvi slučaj je bil z zehvalo objavljen 9. aprila v ljubljanskih dnevnikih. — Tri in pol meseca ni umrl nihče izmed članov, a ta mesec kar trije. — Razposlali smo vsem našim članom položnice, da doplačajo posmrtnino za umrle tri slučaje. Prosimo, poravnajte takoj, da ne bo ovire v novem slučaju. Na položnici ima vsak s svinčnikom zapisano, koliko naj plača zase, oziroma za vse člane iste družine in v poravnavo dolga, če kdo ni plačal polne pristopnine.

Hranilnica in posojilnica hišnih in zemljiških posestnikov v Ljubljani, r. z. z o. z., je pričela s poslovanjem dne 8. aprila t. l. začasno v Salendrovi ulici 6. Hranilne vloge obrestuje brez odpovedi po 5½%, vezane pa po 6½%. Posojila se dajejo po 8 do 10%. Vabimo vse hišne posestnike, da svoj preostali denar nalože v našem lastnem denarnem zavodu, v katerem je dana popolna varnost, in da tako pomagamo onim posestnikom, ki denar rabijo za popravilo svojih hiš ali za nenadne druge stroške. Potom našega zavoda bodo hišni posestniki sami podpirali druge hišne posestnike, ki naj se pri tem zavedajo, da znajo tudi oni priti v enak položaj. Upamo, da hišni posestniki ne bodo prezrli tega vabila in omogočili, da se zavod prične hitro razvijati.

»Svojina«, glasilo društva hišnih in zemljiških posestnikov v Zagrebu kakor tudi »odotne« Zveze piše o ustanovitvi našega denarnega zavoda sledeče:

»S posebnim zadovoljstvom registriramo, da se je ravno sedaj osnoval prvi denarni zavod naših tovarišev hišnih in zemljiških posestnikov za Slovenijo v Ljubljani. Ta sklep naših milih tovarišev pozdravljamo s posebnim odobravanjem in želimo novemu zavodu, da dobro in hitro napreduje v korist svojih zadruženikov. Težka kriza traja še dalje in izgledi, da se skoro v kratkem konča, so zelo slabi. Denar, ki ga rabimo, da si pomagamo, če bi prišle težke neprilike, ali da popravimo svoj dom, da ga dovršimo, ali dozidamo, koristi drugemu tovarišu, in ni potreba, da bi naš težko privarčevani denar oddajali na nesigurna mesta za nizke obresti. Zato je vsekakor bolje in pametneje, da potom lastnega denarnega zavoda vršimo vse te posle, da si pomagamo sami sebi, z lastnimi sredstvi in da naše lastne denarne zavode dvignemo do one višine in moči, katero nam zamorejo dati v slučaju potrebe ne samo materijalno, temveč tudi moralno močno hrbenico. Vsekakor želimo, da se razen naše zagrebške hranilnice hišnih in zemljiških posestnikov in bratske hranilnice in posojilnice v Ljubljani osnujejo še drugi taki zavodi v naši državi. Pripominjamo še, da je predsednik Glavne zveze in naš častni član g. polkovnik Juraj pl. Čačković takoj sam pristopil z več deleži k naši hranilnici ter s tem pokazal pot svojim — našim tovarišem.

Zgradarina za male obrtnike in veleposestnike. Oddelek davkov ministrstva finance je pod št. 91.257/1930 dal sledeča pojasnila: Glede malih obrtnikov na deželi s stanovanjem in poslovnimi prostori se opozarja na točko 3., drugi odstavek čl. 37., zakona o neposrednih davkih. Po tem določilo so poslovni prostori izena-

čeni s sobami za stanovanja, a se ima z vdovami malih obrtnikov glede razreza zgradarine postopati na enak način kakor z malim obrtnikom samim.

Zgradbe veleposestnikov, katerih čisti katastrski donos presega 50.000 Din, se ima vedno predpisati na podlagi davčne prijave, odnosno s primerjanjem.

Kuluk v Savski banovini. Kraljevska banska uprava Savske banovine je določila, da znaša povprečna dnevnicca za odkupnino za leto 1931. za vse občine Savske banovine samo 15 Din in da je kot enota vzeta samo en dan. Pri nas pa je dnevnicca določena na 20 Din in je odredjena uporaba ljudskega dela v dveh enotah. Pri nas znaša dnevnicca 20 Din in ker sta določeni dve enoti, bomo v naši banovini plačevali več kot polovico več kuluka kakor v sosednji Savski banovini. Kje je temu vzrok, nam ni znano in jasno.

Ekspropriacija privatne lastnine, odnosno ustanovitev služnosti v breme privatne lastnine. § 51. finančnega zakona za l. 1931./32. je posebne važnosti za vse posestnike nepremičnin, zato ga objavljamo doslovno: Dovoljuje se ekspropriacija privatne lastnine, odnosno ustanovitev služnosti v breme privatne lastnine, na nepremičnine v svrhu naprave in vzdrževanja vodovodov, električnih struj v korist državnih, oblastnih, občinskih kakor tudi drugih podjetij splošne koristi, ki za to dobe koncesijo.

Potreba, obseg in pogoj ekspropriacije, oziroma služnosti, zlasti pa odreditev odškodnine lastniku odvetega ali obremenjenega posestnika, je oceniti po načelih in po postopku, ki je predpisan za druge slučaje ekspropriacije privatne lastnine v tistem delu države, kjer se nahaja ekspropriirano imetje.

Samostojni predlogi občinskega svetnika Ivana Freliha v zadnji občinski seji. Predlagal je, da se razširi Celovška cesta pri hiši Franceta Šuštar, h. št. 84, kjer je tam za sedanji promet cesta mnogo preozka in se vozovi ne morejo srečavati, pešci pa se nimajo nikamor izogibati. Ker bo sedaj vozil tam še tramvaj, bo promet še veliko bolj otežkočen in je še večja potreba za razširjenje ceste. Ker je hišni lastnik pripravljen odstopiti od svoje prtilične hiše potrebni del hiše, naj se takoj prične z njim pogajanja. Ker je sedanja pošta pri Sv. Jakobu zelo obremenjena in imajo prebivalci z Dolenjske ceste in drugih odotnih ulic predaleč do sedanje pošte in ker nimajo nobene telefonske govornice je predlagal, da naj se ob Dolenjski cesti napravi nov poštni brzojavni urad s telefonsko govornico. Tozadevno naj se občinska uprava obrne s prošnjo na pošto direkcijsko. Ograja za Gradom, ob Grubarjevem kanalu, je že od rje popolnoma razjedena in je nujna potreba, da se ne dela še nadalje škoda, poprava in prepleskanje vse železne ograje, ker drugače se zna zgoditi večja nesreča, ker je radi rje odpadlo že več delov ograje, oziroma so popolnoma razjedeni.

Ljubljanski hodniki. V zadnji občinski seji je poročevalec gradbenega odseka obširno poročal o tlakovanju cest in hodnikov, ki se imajo v Ljubljani napraviti iz dovoljenega posojila. Pri tem se je napačno trdilo, da bodo hišni posestniki morali plačati dve tretjini stroškov za trotoar, medtem ko so po zakonu dolžni plačati samo eno tretjino. Tudi je napačna trditev, da bo prizadetih okrog 1800 hišnih posestnikov, a jih ima vsa Ljubljana samo 2800, a imata že najmanj dve tretjini hiš trotoarje. Asfaltni trotoarji se bodo napravili največ pri 500 posestnikih, ki bodo morali prispevati zakonito tretjino od 1000 do 1500 Din in ne 3600 Din, kakor se je napačno

omenjalo. Pri napravi samih hodnikov pa bodo stroški mnogo manjši. Obč. svetnik Frelih je dalje predlagal, da se v program vzame tudi naprava hodnikov in ureitev Turjaškega, sedaj Novega trga in da se napravijo hodniki tudi v Krakovskem in Trnovskem predmestju, ki so v tem pogledu najbolj zanemarjeni.

Članom in naročnikom »Mojega doma« smo poslali opomine za plačilo članarine in naročnine, skupaj nad 2200 opominov, a dosedaj jih je komaj 200 plačalo. Prosimo, da takoj store svojo dolžnost.

Občni zbor društva hišnih posestnikov za Celje in okolico se je vršil dne 14. marca 1931. zvečer v gostilniških prostorih Narodnega doma v Celju. Številne člane in zveznega predsednika g. I. Freliha je pozdravil namesto odsotnega predsednika g. dr. Božiča podpredsednik g. K. Gregorič.

Po prečitaniu poročila tajnika, blagajnika in revizorjev so se poročila z odobrenjem vzela na znanje. Pri volitvi odbora se je dosedanji odbor brez spremembe na novo izvolil.

Po volitvah je prevzel besedo g. Frelih, ki je obširno poročal o delu zveze in o vseh stanovskih vprašanjih. Temeljito je razpravljajal o raznih davkih in davščinah, o vodarini, gostaščini in kanalski pristojbini ter kuluku. Predavanje se je z odobrenjem vzelo na znanje in soglasno sklenilo, resolucijo za ukinjenje odn. za omiljenje kuluka odposlati na merodajno mesto.

Okna brez stekla. Namesto stekla za okna se more rabiti nov izum, nazvan »Bicella«. To je gibčna masa iz celuloze, pojačena s fino žično mrežo, ki se dobiva v vseh barvah v dolgoti 25 m in širokosti 1 m. Masa se more razrezati s škarjami, a potrebne dimenzije se enostavno pribije na lesene platnice. Na ta način si lahko vsak sam pritrdi »steklo za okna«, ki ima to prednost, da se ga ne more razbiti.

Nakup stanovanj na Francoskem. Pred svetovno vojno se je redkokdaj zgodilo, da je bilo lastništvo hiš podeljeno na posamezna stanovanja. Med take izjeme je spadala Savoja, kjer je krajevno pozitivno pravo dopuščalo, da so posamezna stanovanja ali nadstropja mogla pripadati različnim strankam. Nasproti temu pa se je danes v Parizu in v vseh večjih francoskih mestih udomačila navada, da se kupujejo posamezna stanovanja ali nadstropja. Ta običaj je nastal kot posledica stanovanjske krize, ki se jo je smatralo s tem ugodno rešeno, ker si za razmeroma mal kapital lahko zagotovi marsikdo lastno stanovanje in to v onem delu mesta, ki odvarja njegovemu poklicu. Taka vrsta solastništva hiš je neprikladna samo v pogledu glavnih popravil, a tudi ta težkoča ni bistvena, ker se popravila vrše sporazumno in po načelu majoritete se stroški porazdele. Običaj, da so posamezni deli stanovanjskih hiš pripadali raznim posestnikom, obstojali so tudi svoječasno v Dalmaciji.

Realitetna pisarna

Prvega društva hiš. posestnikov
v Ljubljani, Salendrova ulica 6/II

proda

veliko posestev v Ljubljani in
izven nje kakor tudi več stavb-
nih parcel

KREDITNI ZAVOD ZA TRGOVINO IN INDUSTRIJO

Ljubljana - Prešernova ulica št. 50

(v lastnem posloplju)

Brzovjavke: Kredit Ljubljana

Telefon št.: 2040, 2457, 2548,

interurban 2706, 2906

Izvršuje vse bančne transakcije
v tu- in inozemstvu
Safe-depositi

Ustanovljena leta 1889

Telefon št. 2016, 2616 Rač. poštne hran. 10.533

Mestna hranilnica ljubljanska

(Gradska štedionica)

Ljubljana - Prešernova ulica

Stanje vložnega denarja nad 420 milijonov dinarjev.

Sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine obč. denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.

Hranilnica daje posojila po nizki obrestni meri na posestva in menice.

RENTNI DAVEK

od vložnih obresti plačuje hranilnica sama, tako da vlagatelj dobe polne obresti brez odbitka.

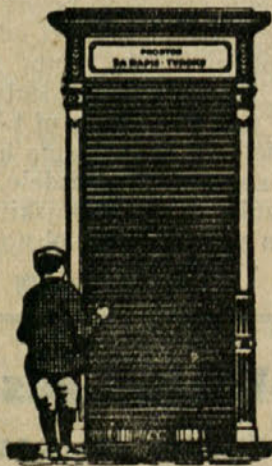
Ustanovljeno leta 1879 Telefon št. 2553

Ključavničarstvo

Avgust Martinčič

Ljubljana, Rimska cesta št. 14

Prvo in edino podjetje za napravo jeklenih valčnih zastorov v Sloveniji

prilporeča napravo novih jeklenih valčnih zastorov in njihovo popravo po konkurenčnih cenah ter ima vse pripadajoče blago stalno na skladišču. Izdeluje in se prilporeča za naročilo solnčnih plah, okrižij vsake vrste od preproste do najbogatejše izpeljave, škarjasta omrežja, železja za štedilnike, ventilacije raznih vrst, razno okovje, železna vrata in okna, okrogle železne stopnice, predpečnike iz železa in bakra itd. — Stalna zaloga štedilnikov v priznani vestni in solidni izvršitvi!

Trgovina z železnino na drobno in debelo

pod tvrdko

Jos. Zalta & Co.

se nahaja

v lastni hiši na Dunajski cesti 9.

Dolgoletna praksa v tej stroki, bogata izkušnja, izredna izbira blaga, bodisi kuhinjske posode, orodja za vsako obrt, železo za kovanje, stavbni material, cement, traverze itd., naj bo zagotovilo vsakemu, da bo vseskozi postrežen z največjo pažnjo in skrajno nizkimi cenami.

Kar najvljudneje vabim vse, da si ogledate brez obveze bogato zalogo, ter se prilporečam vdani

Josip Zalta.

Egidij Šušteršič

Ljubljana, Križevniška ulica št. 6

se prilporeča za izvršitev

vseh slikarskih del

po najmodernejših vzorcih in

ugodnih cenah

HERAKLITNE PLOŠČE

najidealnejše lahke plošče za vmesne stene, strope, podstrešja, izolira vlago, zvok in gorkoto.

Zahtevajte prospekte!

Zaloga:

»MATERIAL«

trg. dr. z o. z.

Ljubljana - Dunajska cesta 36

Telefon 27-16

IVAN KRIŽNAR

Ljubljana, Hrenova ul. 9

Splošno krovstvo

Stavbeno podjetje

MATRO CURK

LJUBLJANA MIRJE 1-3

se prilporeča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Telefon štov. 2095

Inserirajte v „Mojem Domu“!

Stavbno podjetje

A. MAVRIČ

Ljubljana, Vegova ul. 2

Telefon 33-82

se prilporeča za vsa v to stroko spadajoča dela

Zavarovalnica in pozavarovalnica

„TRIGLAV“

Generalno zastopstvo za Slovenijo
v Ljubljani, Dalmatinova 11. Tel. 2929

prilporeča članom društev zavarovanja vseh vrst osobito pa proti škodam vsled požara, vloma, razbitja šip ter zakonitega jamstva.

V poslednjih 5 letih izplačane škode Din 108,326.901 -. Polno vplačana delniška glavnic Din 6,000.000 -. Sklenite vedno vsako zavarovanje samo pri našem domačem zavodu

FRANC FUJAN

splošno krovstvo

Ljubljana, Galjeviča št. 9

MATIJA TERLEP

Ljubljana 7, Sv. Jerneja cesta

prilporeča svoje podjetje, kovanje konj, vozov in kolarstva

BRATA ROŽIČ

sobno-dekorativno slikarstvo,
stavbeno in pohištvono
pleskarstvo

Ljubljana, Vegova ul. 8.

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

V LJUBLJANI, DUNAJSKA C. 17

je prva slovenska zavarovalnica

SPREJEMA:

v požarnem oddelku: Zavarovanje vseh poslopij in premakljivih predmetov, ki se poškodejejo po ognju, streli in eksploziji svetilnega plina, cerkvene zvonove proti razpokam, steklo in in zrcala proti ubitju, po znano nizkih cenah. V življenjskem oddelku: zavarovanje na doživetje in smrt v vseh sestavah, zavarovanje na otroško doto, rentna in ljudska zavarovanja pod najugodnejšimi pogoji.